

Wiązka zadań – Śladami bohaterów lektury

Wiązka zawiera 25 zadań, ale pozwoli powtórzyć i sprawdzić o wiele więcej wymagań, ponieważ zadania zawierają liczne podpunkty. Większość zadań została wywiedziona z lektury „Balladyna”. Wiązka pozwala również powtórzyć treści z innych wybranych lektur, ćwiczy argumentowanie i uzasadnianie oraz pisanie długich form wypowiedzi. Nawiązuje także do treści z kształcenia językowego oraz pozwala porównywać lekturę obowiązkową z tekstem kultury popularnej – piosenką. Wykorzystuje również teksty ikoniczne.

Najlepiej, żeby wiązka była realizowana w całości, w razie potrzeby można jednak rozdzielać zadania i wykorzystywać je pojedynczo lub w mniejszych grupach. Zestaw lub poszczególne zadania mogą posłużyć nie tylko powtórzeniom. Równie dobrze sprawdzą się, przy omawianiu lektury.

Warto pamiętać, aby nie zostawiać uczniów „sam na sam” z zadaniami. Wiązka nie jest testem, między innymi dlatego nie ma punktacji do zadań. Ma służyć do pracy na lekcji lub na zajęciach dodatkowych. Przy wspólnej pracy jest bowiem możliwość przedyskutowania propozycji odpowiedzi uczniowskich, wyjaśnienia niektórych zagadnień, oraz zorientowania się, co sprawia uczniom problemy. Zadania przedostanie i ostanie uczniowie mogą wykonywać samodzielnie (jako tzw. pracę domową). Przed napisaniem długiej formy wypowiedzi należy jednak poczynić wspólne przygotowania – tj. przeanalizować temat, wybrać słowa kluczowe, zebrać materiał (jak najliczniejszy zbiór argumentów i przykładów).

Tam, gdzie jest to istotne w proponowanych odpowiedziach zawarte są też komentarze metodyczne.

Nr zadania	Wymaganie egzaminacyjne	Poprawna lub proponowana odpowiedź	
1A	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.15) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych. I.2.3) wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego;	Fragmenty, które powinny być podkreślone: czarny bór szumi wkoło, dwie dziewczyny, gołąbki dwie, na maliny wybrały się, wybrały się. Każda z nich piękna, młoda, we dworze zaś pan, możny pan z hojną czeka nagrodą dla tej, co mu da pełny dzban.	która z nich dzban pierwsza da Pierwsza zbiera uczciwie, dzban pełny ma już, pełny już, druga zła, patrzy chciwie i chwyta za nóż, ostry nóż
		Pozostałe fragmenty nieco różnią się od treści lektury, więc ich ewentualne podkreślenie przez	

		<i>uczniów powinno się wiązać ze zwróceniem uwagi na te różnice</i>	
		Tytuł: Balladyna	Autor: Juliusz Słowacki
1B	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.15) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych. I.2.5) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte);	. (...) možny pan z hojną czeka nagrodą dla tej, co mu da pełny dzban	Kirkor
		Pierwsza zbiera uczciwie, dzban pełny ma już, pełny już,	Alina
		druga zła, patrzy chciwie i chwyta za nóż, ostry nóż,	Balladyna
2	Znajomość lektur obowiązkowych I.1.6) odróżnia realizm od fantastyki;	A. Wdowa, Kostrzyn, Kanclerz, Pustelnik, Grabiec	B. Goplana, Chochlik, Skierka
3	Znajomość lektur obowiązkowych	Goplana	
4A	I.1.11) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, neologizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje;	Epitety, na przykład: <u>nezabudek</u> warkocz, <u>lekka i gibka</u> , <u>białe</u> rączki, czarowna, fal <u>obraczki</u> , włosy <u>wróżki</u> , <u>złote</u> włosy	Porównania, na przykład: wytryska z wody jak powiewny liść ajeru jak łabędź kołysze się - waha - płynie skoczyła z wody jak rybka wianek czarny jak hebany
4B	I.1.11) rozpoznaje w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, neologizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje;	Zarówno epitety, jak i porównania służą opisowi Goplany, podkreślają jej urodę i grację oraz wyjątkowość i niezwykłość postaci; Porównania dodatkowo podkreślają ruch i dynamikę postaci;	
5	I.2.7) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz);	B	
6A	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;	1. Znajomość lektury 2. „Na słońca promyku wytryska z wody” 3. „Wiesza się za białe rączki”; „Skoczyła z wody jak rybka”; „Jak łabędź, Kołysze się— waha— płynie” 4. „To na włosach wróżki uśpione leżą jaskółki. Wianek czarny jak hebany na złote włosy”	

		5. Znajomość lektury	
6B	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.9) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;	Podobieństwa - Na grafice i w opisie Skierki: • na włosach Goplany leżą uśpione jaskółki; • Goplana ma złote włosy; • ręce Goplany są białe; • widać kropelki wody podobne do roziskrzonych brylantów; <i>Polecenie mówi o portrecie Goplany (ilustracja), ale można też zwrócić uwagę na opis znajdujący się na karcie.</i>	Różnice: • Skierka opisuje Goplanę w ruchu (kołysze się, waha, płynie), a na grafice postać jest statyczna; • U Skierki Goplana wynurza się z wody jeziora, a na grafice nie jest to widoczne – stoi pod brzozą; • Na grafice Goplana ma niebieską sukienkę, w opisie Skierki nic nie ma o kolorze sukni;
7A	Znajomość lektur obowiązkowych	dzban z malinami	
7B	Znajomość lektur obowiązkowych	Na przykład: Siostry miały pójść do lasu na maliny. Która pierwsza zbierałaby pełny dzban, zastałby żonę Kirkora.	
7C	III.2.4) formułuje pytania do tekstu.	Pytania powinny dotyczyć najważniejszych wydarzeń w utworze podobnie jak streszczenie. Mogą na przykład wyglądać następująco: 1. Jakie zadanie miały wykonać siostry? 2. Co zrobiła Balladyna, by zostać żoną Kirkora? 3. Z jakiego powodu Kirkor zaraz po ślubie wyjechał? 4. Co działo się na zamku po wyjeździe Kirkora? 5. Jak Balladyna została królową? 6. Jakie wyroki i na kogo wydała królowa Balladyna? <i>Jeśli pytań będzie więcej można popracować z uczniami nad minimalizacją listy, np. poprzez łączenie pytań albo eliminowanie pytań szczegółowych.</i>	
8	Znajomość lektur obowiązkowych	Imiona, które powinny zostać skreślone (są nieprawidłowe): 1. Grabiec 2. Gralon 3. Balladyna	
9A	Znajomość lektur obowiązkowych I.1.4) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia;	1. Wizyta Kirkora u Pustelnika 2. Intryga królowej jeziora 3. Przybycie Kirkora do chaty Wdowy 4. Zabicie siostry podczas malinowej rywalizacji 5. Ślub z Kirkorem 6. Poznanie Kostryna 7. Chęć pozbycia się krwawego znamienia – wizyta u Pustelnika	

		8. Wyparcie się matki i wygnanie jej z zamku 9. Bitwa o władzę – śmierć Kirkora 10. Otrucie Kostryna – zdobycie władzy 11. Zbrodniarka w roli sędziego 12. Śmierć od uderzenia pioruna – kara za zbrodnie	
9B	Znajomość lektur obowiązkowych	Balladyna nie brała udziału w wydarzeniach 1 i 2	
10	Znajomość lektur obowiązkowych	Kto mówi?	O kim?
		Kirkor	O Pustelniku
		Balladyna	O Kostrynie
		Wdowa	O Balladynie
11	Znajomość lektur obowiązkowych I.1.7) charakteryzuje i ocenia bohaterów;	Ocena pozytywna może dotyczyć postępowania następujących postaci: Moim zdaniem na pozytywną ocenę zasługuje postępowanie Kirkora, który był szlachetnym człowiekiem. Przejął się opowieścią Pustelnika, który w rzeczywistości był królem Popielem III, ale stracił władzę, zabito mu również rodzinę. Kirkor postanowił, że pomoże królowi odzyskać tron. Zaraz po ślubie opuścił żonę, żeby stanąć do walki z nielegalnym władcą. Nie oczekiwał za to nagrody. Zrobił to bezinteresownie, ponieważ chciał naprawić krzywdy, jakie spotkały Pustelnika i sprawić, by zło zostało ukarane. Lub Pozytywnie można ocenić też postępowanie matki Balladyny – Wdowy. Kiedy stanęła przed sądem nie wyznała, kto uczynił jej krzywdę. Mimo tortur, nie zdradziła imienia Balladyny, bo kochała córkę i nie chciała, by spotkała ją kara. Wolą umrzeć niż sprawić, by córka cierpiała.	Ocena negatywna może dotyczyć następujących postaci: Negatywnie oceniam postępowanie Balladyny, która nie liczyła się z nikim, dbając tylko o siebie. Żeby zostać żoną Kirkora, zabiła siostrę. Później wygnała również matkę, bo, będąc żoną pana na zamku, wstydziła się przyznać, że pochodzi z ludu. Pragnęła ukryć swoją zbrodnię, dlatego niszczyła wszystkich, którzy mogliby się ją wydać. Uwiodła Kostryna i razem z nim wystąpiła przeciwko mężowi, żeby zdobyć władzę. Nie kochała Kostryna, otruła go, kiedy tylko okazało się, że może zostać królową. Kostryn to postać, której postępowanie oceniam negatywnie. Wyczuł, że Balladyna ukrywa jakąś tajemnicę. Zdradził swojego pana – Kirkora, gdy zorientował się, że z Balladyną może osiągnąć więcej. Nie wahał się zabijać dla Balladyny, ale nie robił tego bezinteresownie – liczył, że wspólnie z nią może uzyskać władzę.

		<i>Proponowane odpowiedzi są jedynie przykładami. Uczniowie budując swoje wypowiedzi, mogą uwzględnić wskazane elementy oceny, ale swoją wypowiedź, wyrazić w inny sposób.</i>
12A	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.6) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;	Przewidywane odpowiedzi: Korona, błyskawica (piorun), maliny, nóż, rozdarte serce; Można uznać również inne odpowiedzi, pod warunkiem, gdy uczniowie wytłumaczą ich związek z lekturą:
12B	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.6) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;	Korona jest symbolem władzy królewskiej. W utworze koronę Popielów ma Pustelnik, a gdy ją gubi, obietnicę jej odszukania składa Kirkor. To dla korony Balladyna występuje przeciwko mężowi, sprzymierzając się z Kostrynem. Maliny są symbolem rywalizacji między siostrami - Aliną i Balladyną. Mogą być też symbolem zbrodni – po zamordowaniu Aliny, na czole Balladyny pojawia się krwawe znamię przypominające malinę. Nóż może być symbolem zbrodni. Pierwsza zbrodnia Balladyny na siostrze została dokonana nożem. Błyskawica (piorun) – jest symbolem nieuchronnej kary, która spotkała Balladynę za popełnione zbrodnie. Może być też symbolem sprawiedliwości wymierzonej przez wyższą, nadprzyrodzoną siłę Rozdarte serce jest symbolem nieszczęśliwej miłości, miłości nieodwzajemnionej. Takiej miłości doznaje w utworze Filon, który zakochuje się w zamordowanej Alinie. Bez wzajemności kocha także Goplana. Jej nieszczęśliwa miłość do Grabca i pomysł na to, żeby go zdobyć, staje się początkiem niefortunnych zdarzeń, które potem wymykają się spod kontroli królowej Goplany. <i>Może się zdarzyć, że uczniowie wskażą też inne symbole, np. uściskdłoni jako symbol przymierza (układu, spisku) między Balladyną a Kostrynem.</i>
13	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; III.2.1) tworzy spójne teksty związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; IV.2) rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.	C Stanowisko: <u>Moim zdaniem</u> przesłanie Balladyny najlepiej oddaje powiedzenie „Kara depcze po piętach winie”. Uzasadnienie: Powiedzenie „kara depcze po piętach winie” oznacza, że kto popełnia złe uczynki, ten zostanie za nie ukarany. Kara jest bowiem nieuchronna i zawsze towarzyszy winie. Tak było w przypadku Balladyny”. Tytułowa bohaterka lektury dokonała wielu zbrodni i złych uczynków. Między innymi zabiła siostrę, otruła Kostryna, wyparła się matki. Myślała, że będzie bezkarna, bo miała władzę. Jej uczynki zostały jednak ukarane – królowa zginęła od uderzenia pioruna. Tak jak w powiedzeniu, dosięgnęła ją kara. Kara wymierzona przez los, siłę wyższą, nadprzyrodzoną.

		<i>Proponowane odpowiedzi są jedynie przykładami. Uczniowie budując swoje wypowiedzi, powinni uwzględnić wskazane w przykładowej odpowiedzi przesłanki – powiązanie znaczenia powiedzenia z sytuacją lektury, podkreślenie nieuchronności kary. Swoją wypowiedź mogą wyrazić w inny sposób.</i> <i>Warto omówić z uczniami inne powiedzenia, by zrozumieli, iż nie pasują do sytuacji z lektury: Kto mieczem wojuje od miecza ginie oznacza, że co czynimy innym, to spotyka również nas. Nie jest to sytuacja z Balladyny – Balladyna mordowała, ale jej nie zamordowano, nie doznała krzywdy od ludzi. Podobnie jest z powiedzeniem - Kto pod kim dołki kopie, ten sam w nie wpada, które oznacza, że jeśli zastawiamy na ludzi pułapki, knujemy i postępujemy podstępnie, to sami możemy w takie pułapki wpaść. Taka sytuacja nie ma miejsca w Balladynie. I wreszcie powiedzenie „Grzech sam w sobie jest karą” oznacza, że ludzi, którzy postępują źle, często dręczą wyrzuty sumienia i źle im z tym żyć, co samo w sobie może być karą. Balladyna nie żałowała swych czynów, nie miała wyrzutów, raczej bała się, że jej zbrodnie zostaną ujawnione. Powiedzenie nie pasuje więc jako przesłanie lektury.</i>
14	Znajomość lektur obowiązkowych III.2.1) tworzy spójne teksty związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; IV.2) rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.	<i>W odpowiedzi uczniowie powinni wybrać jedną z okładek, ale nawiązać również do innych – wykazać, dlaczego ta wybrana najpełniej oddaje treść utworu.</i> Na przykład: Według mnie okładką najtrafniej oddającą treść lektury jest okładka B. Znaleźć można na niej wszystkie ważne symbole przedstawiające treść utworu. Korona symbolizuje władzę, o którą walczyli bohaterowie. Umieszczenie jej na czerwonej plamie sugeruje, że władza ta została okupiona krwią. Na okładce są również maliny, a od malinowej rywalizacji zaczęły się wszystkie nieszczęścia i morderstwa. Pozostałe okładki nie są już tak wyraziste. Na okładce C widać tylko dwie kobiety zbierające maliny, a to tylko jeden element treści. Okładka A przedstawia tajemniczą kobietę ze sztyletem, wokół niej są rozrzucone maliny – to także nawiązanie do jednego tylko wydarzenia z lektury.
15	I.1.1) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju;	rodzaj; dramat gatunek: tragedia <i>W wymaganiach egzaminacyjnych (ale również w PP) wśród gatunków literackich nie ma dramatu romantycznego, do którego jest zaliczana Balladyna w niektórych opracowaniach krytyczno-literackich, dlatego na poziomie szkoły podstawowej klasyfikować się powinno Balladynę jako tragedię.</i>
16	I.1.2) rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, komedia, fraszka, tren, ballada, <u>tragedia</u> – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe	A, B, D

	czytanych utworów literackich;	
17	Znajomość lektur obowiązkowych I.2.15) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych. III.1.4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych; III.1.6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;	Rozwiązanie tego zadania powinno być poprzedzone porównaniem obu utworów, z nastawieniem na szukanie różnic między nimi. Będzie temu służyło porównanie zdarzeń, postępowania bohaterów i przesłania. Podana niżej odpowiedź jest przykładowa, uczniowskie odpowiedzi powinny skupiać się na zawartych w niej przesłankach. Stanowisko: Moim zdaniem piosenka nie oddaje dokładnie treści utworu, nawiązuje tylko do niektórych jego wydarzeń i czyni punktem wyjścia do trochę innej opowieści. Argumenty: 1. Historia z piosenki nawiązuje tylko do jednego wydarzenia z lektury – do zbierania malin. W utworze jest jeszcze wiele innych wątków, na przykład miłość Goplany do Grabca, czy historia Pustelnika, którymy Kirkor chciał pomóc w odzyskaniu utraconej władzy królewskiej. 2. Zakończenie malinowej rywalizacji w „Balladynie” i w piosence jest zupełnie inne. W lekturze siostra zostaje zamordowana przez drugą. W piosence na atak jednej siostry, druga odpowiada obroną. Kiedy siostra wyciąga nóż – druga wyciąga dwa. 3. Przesłanie „Balladyny” i piosenki Młynarskiego różnią się. Po lekturze zostajemy z przekonaniem, że zbrodniarza zawsze osiągnie kara, jeśli nie od ludzi, to od losu. Morał piosenki sugeruje, że złu należy się przeciwstawiać i walczyć z nim. Człowiek uczciwy musi mieć siłę, żeby się bronić przed złem.
18A	I.1.3) objaśnia morał	kto człkiem złym, człkiem złym, nóż mu jeden wystarczy, a uczciwemu potrzebne dwa, potrzebne dwa...
18B	I.1.3) objaśnia morał I.1.15) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; I.1.18) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji;	Podana odpowiedź jest przykładowa. Uczniowie formułując własną powinni skupić się na tym, że w morale nóż ma znaczenie symboliczne, wyjaśniając znaczenie tego symbolu. Na przykład: W morale piosenki Młynarskiego nóż ma znaczenie symboliczne – oznacza po prostu chęć popełniania złych uczynków. Zły człowiek nie potrzebuje wiele, by czynić zło (wystarczy mu do tego jeden nóż, czyli chęć, wola, pragnienie, itp.). Zło przychodzi łatwo, aby mu się przeciwstawić trzeba jednak siły, wytrwałości, determinacji. Dlatego Młynarski napisał, że potrzebne mu dwa noże, czyli wiele cech, które pomogą mu obronić dobro i przeciwstawić się złym uczynom.
19	IV.2) rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii. III.1.4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i	Wybór uczniów może być dowolny. Liczy się sposób sformułowanie stanowiska (co jest bliższe? Pokazanie opozycji przesłania Balladyny i morału piosenki) i podkreślenie, iż jest to ich osobista opinia (moim zdaniem, według mnie, w mojej opinii, uważam, że).

	hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych; III.1.6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;	Argumentacja powinna nawiązywać do przyjętego stanowiska oraz odwoływać się do utworów literackich, a także przykładów z życia. Odpowiedź może wyglądać na przykład następująco: Stanowisko: Mnie bliższy jest moral z piosenki. Uważam, że lepiej przeciwstawiać się złu, niż beczynnie czekać, aż zostanie ukarane. Argumenty: 1. Według mnie, trzeba przeciwstawiać się złu. Bezczynne czekanie na karę dla złoczyńców może przynieść triumf zbrodniarzy. Gdyby na przykład Polacy i inne narody nie przeciwstawili się podczas II wojny światowej hitlerowcom, nie wiadomo jak skończyłaby się wojna. Bez czynne czekanie przyniosłoby śmierć wielu niewinnym ludziom, a kara dla nazistów mogłaby nie nadejść. To skłania do zadania pytania, w jakim świecie żylibyśmy dziś, czy w ogóle byśmy mogli żyć. 2. Jeśli nie będziemy przeciwstawiać się złym uczynkom, może to rozzuchwalać tych, którzy je popełniają i skłonić do dalszego złego postępowania. Gdy widzimy, że ktoś krzywdzi drugiego człowieka, trzeba reagować. Na przykład w szkole, czy na ulicy – gdy ktoś bije słabszego trzeba zwrócić mu uwagę lub zawiadomić inne osoby albo policję. Jeśli tego nie zrobimy, ten, który robił źle, uniknie kary i będzie mógł znów kogoś skrzywdzić. 3. Moim zdaniem brak reakcji na zło z naszej strony, może też innych prowokować do zła. Ludzie szybko dostrzegają, że ktoś nie poniósł kary i czasami widząc w tym własny interes przyłączają się do złoczyńcy. Tak było w Balladynie. Kostryn szybko dostrzegł, że choć Balladyna jest morderczynią, to może pomóc mu w uzyskaniu władzy. A przecież łatwo sobie wyobrazić, że gdyby powiedział Korkorowi lub komuś innemu, o tym, co Balladyna uczyniła siostrze, spirala zła zostałaby powstrzymana. On jednak sam przyłączył się do morderczyni.	
20	I.1.17) dostrzega swoistość artystyczną dzieła;	podobieństwa • oba utwory są pisane wierszem; • w obu utworach występują rymy • w obu utworach występują dwie dziewczyny, które wybrały się na maliny; • w obu utworach dziewczyny rywalizują ze sobą o hojną nagrodę (w Balladynie jest to zamążpójście, w piosence nie wiadomo bliżej, jaka jest nagroda);	różnice • „Balladyna” jest utworem do wystawienia na scenie (dramatem), a utwór Młynarskiego jest piosenką; • W piosence młynarskiego występuje refren, a w Balladynie nie; • W piosence historię opowiada narrator, a w utworze Słowackiego akcję posuwają do przodu wypowiedzi postaci; • W „Balladynie” pojawia się tekst

		• w obu utworach jedna z dziewcząt chce zabić drugą; • w obu utworach „zła” dziewczyna została ukarana, ale w każdym inaczej; <i>Uczniowie mogą wskazać jeszcze inne podobieństwa i różnice. Ważne, by odbywało się to w pewnego rodzaju dyskusji, w rozmowie między uczniami. Trzeba też pilnować, aby uczniowie wskazując różnice pokazywali opozycję – w tym utworze to, a w tym coś innego.</i>	poboczny (didaskalia), który mówi o miejscu i okolicznościach, w jakich dzieją się wydarzenia. W piosence o wszystkim opowiada narrator; • W „Balladynie” język jest bardzo poetycki, wiele w nim epitetów i porównań. Język piosenki jest prosty, zrozumiały dla wszystkich, bo piosenka to tekst kultury popularnej; • W „Balladynie” tytułowa bohaterka zabija siostrę, w piosence nie wiadomo, co się ostatecznie stało, ale napadnięta dziewczyna broni się (wyciąga dwa noże); • Utwory mają różne zakończenia – w „Balladynie” bohaterka ginie rażona piorunem (karę wymierza los); w piosence właściwie nie wiadomo – „zła” dziewczyna zostaje wygnana ze dworu, a może sama ucieka („Panna zła już ze dwora”); • Piosenka opowiada tylko jedno wydarzenie; W „Balladynie” jest wiele postaci i wiele wydarzeń”; • W „Balladynie” występują postaci fantastyczne (Goplana, Skierka, Chochlik), natomiast w piosence ich nie ma;
21	III.2.1) tworzy spójne teksty związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; III.1.6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego; I.2.15) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i	Odpowiedzi uczniów powinny opierać się na następujących przesłankach: analizie podobieństw i różnic poczynionych w poprzednim zadaniu; nawiązaniu do definicji plagiatu; Na przykład: Moim zdaniem piosenka Młynarskiego nie jest plagiatem. Autor nie przywłaszczył cudzego pomysłu, wykorzystał tylko, powszechnie znany wątek z „Balladyny” i twórczo go przetworzył. Utwory różnią się zarówno formą, jak i językiem. Ale zasadniczą różnicą między utworami jest ich przesłanie, które u Młynarskiego jest zupełnie różne niż w lekturze. Można nawet	

	kulturowych.	stwierdzić, że kontrastuje z przesłaniem „Balladyny”. Młynarski kończąc swój utwór przeciwstawia się jakby przesłaniu, że los i tak ukarze zbrodniarza. Morał piosenki sugeruje, by nie czekać, nie poddawać się złu, ale brać bronić się przed nim. A to zupełnie inne podejście. Dlatego uważam, że autor piosenki nie popełnił plagiatu.			
22	Znajomość lektur obowiązkowych	„Świtezianka”, „Dziady” cz.II <i>(jeśli omawiano z uczniami inne ballady, to również należy je przypomnieć, np. „Lilie”)</i>			
23	Znajomość lektur obowiązkowych I.1.7) charakteryzuje i ocenia bohaterów;	Świtezianka	strzelec	Złamał przysięgę, obietnicę miłości	Śmierć i potępienie duszy; męki piekielne
		Dziady cz.II	pasterka Zosia	Była lekkomyslną egoistką, bawiła się uczuciami innych; nie potrafiła kochać;	Musi odpokutować winy, nie może od razu dostać się do nieba
		Dziady cz.II	zły dziedzic (pan)	Był okrutny dla swoich poddanych, przyczynił się do śmierci kobiety i jej dziecka – nie pomógł im	Nigdy nie osiągnie spokoju duszy, nie dostanie się do nieba
24	III.1.2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi; III.1.3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych); III.2.2) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, rozprawka, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, prosta notatka;	Temat 1. Praca pisemna powinna być poprzedzona omówieniem tematu, ustaleniem słów kluczy, opracowaniem stanowiska/ lub alternatywnych stanowisk oraz zebraniem argumentów i kontrargumentów. Warto również zebrać materiał literaturowy. Ustalić, jakie lektury i bohaterów można wykorzystać jako przykłady. Temat 2. Temat wymaga przypomnienia elementów koniecznych w opowiadaniu twórczym. Przeanalizowania utworów, z których może pochodzić bohater. Można też przedyskutować rolę ucznia, który ma przenieść się w świat lektury (co może zrobić, jak może się zachowywać, jaki może być jego stosunek do bohatera i zdarzeń). Do sprawdzania prac należy użyć kryteriów egzaminacyjnych.			
25	Znajomość lektur obowiązkowych I.1.7) charakteryzuje i ocenia bohaterów;	Tworząc karty uczniowie powinni wyszukać odpowiedni materiał graficzny, przedstawić najważniejsze cechy postaci, popierając je przykładami zachowań bohaterów.			

		<i>Karta drugiego typu powinna odwoływać się do oceny postaci (negatywna, pozytywna) i odpowiednio do tej oceny wskazywać rolę postaci w grze – pozytywna postać posuwa gracza do przodu, negatywna – zatrzymuje lub cofa. Dobrze, by uczniowie pokazali, jakie zachowania postaci, wpływają na jej pomoc graczowi lub stawianie mu przeszkód. Zachowania te powinny odwoływać się do treści lektury.</i>
--	--	---